

απόψεις

Η επιστροφή των κλεμμένων και η φοροδιαφυγή

Κατά την κλασική θεωρία, η κατάφαση της κύρωσης έχει τόσο τιμωρητικό/επανορθωτικό χαρακτήρα, όσο και προληπτικό/ευρύτερα αποτρεπτικό για το κοινωνικό σύνολο, χαρακτήρα. Υπό καθεστώς κράτους δικαίου, το μέγεθος της κύρωσης (μέσο) πρέπει να είναι ευθέως ανάλογο με τους ανωτέρω στόχους που εξυπηρετεί η κάθε κύρωση. Κατά συνέπεια, το είδος και η κοινωνική απαξία της παραβατικής συμπεριφοράς επηρεάζουν ουσιαστικά το κυρωτικό μέγεθος.

Οι τελευταίες διαρροές των υπουργείων Οικονομικών και Δικαιοσύνης στον αυγουσιτιάτικο Τύπο δεν φαίνεται να λαμβάνουν υπόψη τις πιο πάνω θεμελιώδεις αρχές που πρέπει να διέπουν τη δράση της καταναγκαστικής - κυρωτικής κρατικής εξουσίας, σε κάθε αναπτυγμένο κράτος δικαίου.

Εξηγούμαστε:

Κατά τις ως άνω διαρροές, σε υπό κατάθεση νομοσχέδιο περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σύμφωνα με τις οποίες οι εμπλεκόμενοι σε υποθέσεις οικονομικών σκανδάλων, κρατικής διαφθοράς και γενικότερα οικονομικής εγκληματικότητας έναντι του Δημοσίου, θα τυγχάνουν ευνοϊκής ποινικής μεταχείρισης, αν επιστρέφουν στο δημόσιο ταμείο τα καταχρασμένα σε βάρος του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των Ν.Π.Δ.Δ. χρηματικά ποσά. Η Πολιτεία φαίνεται λοιπόν να επιλέγει την κατ' ουσία ποινική απεμπλοκή όσων διέπραξαν βαριά ποινικά αδικήματα, η κοινωνική απαξία των οποίων δεν περιορίζεται μόνο στην οικονομική βλάβη του Δημοσίου, αλλά επεκτείνεται και στην προσβολή των θεμελίων της κρατικά οργανωμένης κοινωνίας. Ο καταχραστής, ο διαφθορέας, ο απατεώνας, ο κλέφτης δημοσίου χρήματος, ο δωροδοκός, ο δωροδοκούμενος και όλοι αυτοί οι οποίοι ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για τη σημερινή όχι μόνο οικονομική κατάρρευση της χώρας, αλλά και για την περαιτέρω κατάρρευση κοινωνικών αξιών και δομών, θα μπορούν αποκαθιστώντας την οικονομική βλάβη που έχουν προκαλέσει, να διασφαλίζουν την ελευθερία τους.

Αν καλόπιστα δεχόμασταν ότι οι εξαγγελθείσες ρυθμίσεις δεν συνιστούν φωτογραφικές διατάξεις για την εξυπηρέτηση όλων όσοι σήμερα φαίνεται να βρίσκονται σε δύσκολη θέση, με προσωρινή και πάντως επαπειλούμενη στέρση της προσωπικής τους ελευθερίας, τότε θα κάναμε δεκτό ότι η Πολιτεία αποφάσισε ότι κύριο ζητούμενο υπό τις τρέχουσες οικονομικοκοινωνικές συνθήκες είναι η οικονομική αποκατάσταση της κρα-

τικής οικονομικής ζημιάς, ενώ ο προληπτικός χαρακτήρας της κύρωσης περνά σε δεύτερη μοίρα.

Αν, όμως, ως Πολιτεία σήμερα αποφασίζουμε ότι σε βαρύτατες κακουργηματικές παραβατικές συμπεριφορές θα επιφυλάσσουμε ευνοϊκότερες ρυθμίσεις, στις περιπτώσεις οικονομικής αποκατάστασης της προξενθείσας ζημιάς, προς τον σκοπό να καλυφθεί το δημοσιονομικό κενό, τότε γιατί αυτό δεν το εφαρμόζουμε και στις περιπτώσεις της φοροδιαφυγής; Για ποιο λόγο, για τις περιπτώσεις φοροδιαφυγής, οι σχετικές εξαγγελίες του υπουργείου Οικονομικών ευαγγελίζονται την κατάργηση της δυνατότητας συμβιβασμού και κυρίως την άσκηση κακουργηματικής ποινικής δίωξης, ακόμη και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φοροφυγάς καταβάλει στο Ελληνικό Δημόσιο το ποσό που έχει φοροδιαφύγει, πλέον των προσαυξήσεων οι οποίες αποκαθιστούν τη ζημία που έχει υποστεί το Ελληνικό Δημόσιο λόγω της αποστέρησής του από το φοροδιαφυγέν κεφάλαιο; Τι ακριβώς θέλουμε να πετύχουμε με την εξαγγελλλόμενη αυτή ρύθμιση;

Σε περιπτώσεις φοροδιαφυγής, η κύρια προσβολή της έννομης τάξης αφορά την αποστέρηση του Ελληνικού Δημοσίου από τους αναγκαίους για την επιβίωση του πόρους, κατά παράβαση της αρχής της ισότητας. Σε περίπτωση που ο φοροφυγάς θα προβαίνει στην καταβολή του ποσού που τυχόν υπεξείρασε πλέον βαρύτατων προσαυξήσεων, με αποτέλεσμα την πλήρη αποκατάσταση της οικονομικής ζημιάς που προκάλεσε στο Ελληνικό Δημόσιο, ποιόν ακριβώς σκοπό εξυπηρετεί η μετέπειτα κακουργηματική του δίωξη; Και επιπρόσθετα, ποιόν ακριβώς ειδικότερο σκοπό εξυπηρετεί η περαιτέρω κακουργηματική δίωξη του φοροφυγά που θα έχει αποκαταστήσει την οικονομική ζημία του Ελληνικού Δημοσίου, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο έχων διαπράξει υπεξαίρεση, απιστία, κλοπή, απάτη, δωροδοκία κ.λπ. κατά του Ελληνικού Δημοσίου δεν θα διώκεται πλέον για κακούργημα, με μόνη προϋπόθεση ότι αυτός θα έχει επιστρέψει το ποσό που έχει παράνομα οικειοποιηθεί. Δηλαδή, κατά τις μέχρι σήμερα διαρροές στον Τύπο, η με άλλους τρόπους κλοπή του πλούτου του Ελληνικού Δημοσίου συνιστά λιγότερο απαξιωτική πράξη από τη φοροδιαφυγή; Και τέλος, αν στους διαφθορείς και κλέφτες του πλούτου του Ελληνικού Δημοσίου προσφέρεται το κίνητρο της μη κακουργηματικής τους δίωξης σε περίπτωση αποκατάστασης της ζημιάς που προκάλεσαν στο Ελληνικό Δημόσιο, τότε γιατί αυτό δεν κρίνεται αποτελεσματικό και για την περίπτωση των φοροφυγάδων;

Τα εγκλήματα σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου είτε αυτά αφορούν σε διαφθορά, απιστία, κ.ο.κ., είτε σε φοροδιαφυγή έχουν βαριά κοινωνική απαξία. Κυρίως διότι με αυτά, ο εγκληματίας στρέφεται κατά του συνόλου της κοινωνίας, στερώνοντας από το κράτος τη δυνατότητα να λειτουργεί αποτελεσματικά και παραβιάζοντας κάθε ατομικό δικαίωμα ισότητας και συμμετοχής στα δημόσια βάρη. Αν, όμως, σήμερα η Πολιτεία επιλέγει την παροχή κινήτρων, ώστε να πετύχει την οικονομική μόνο αποκατάσταση της ζημιάς, προτάσσοντας την ανάγκη αυτή έναντι του προληπτικού χαρακτήρα των ποινών, τότε δεν υφίσταται επαρκής δικαιολογητικός λόγος, ώστε τα κίνητρα αυτά να μην επεκταθούν και στις περιπτώσεις της φοροδιαφυγής. Εκτός αν οι εξαγγελθείσες ρυθμίσεις δεν εξυπηρετούν την ανάγκη είσπραξης δημοσίων εσόδων, αλλά άλλες ανάγκες, οι οποίες δεν έχουν ακόμη καταστεί σαφείς.

Ασπασία Μάλλiou